

Lofotodden
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Lofotodden nasjonalparkstyre
Møtested: Besøksenter Lofotodden nasjonalpark, Reine
Dato: 27.09.2023
Tidspunkt: 13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 29/23	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 30/23	Referatsaker		
RS 21/23	Tips om bruk av drone i Lofotodden nasjonalpark - Video fra Youtube - [REDACTED]	X	2023/30883
RS 22/23	Tips om bruk av drone i Lofotodden nasjonalpark - Video fra Instagram - [REDACTED]	X	2023/30883
RS 23/23	Bekreftelse på anmeldt forhold - LOFOT - mulig brudd på verneforskrift - motorferdsel i Lofotodden nasjonalpark	X	2023/2486
RS 24/23	Kvalvika utgravning - helikoptertransport		2021/3334
RS 25/23	Tilbakemelding om arkeologisk utgravning - Kvalvika - Norges Arktiske Universitet UiT		2021/3334
RS 26/23	Leveranse - Mulighetsstudie Innfallsport Fredvang		2022/1564
ST 31/23	Delegerte saker		
ST 32/23	Søknad om tillatelse til innsamling av jordprøver til forskningsprosjekt - Basecamp Research - Lofotodden nasjonalpark		2022/7331
ST 33/23	Eventuelt		

ST 29/23 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte
ST 30/23 Referatsaker

Fra: Anja Roth Niemi[anja.r.niemi@uit.no]
Sendt: 17.08.2023 08:46:41
Til: Kvalshaug, Ole-Jakob[ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no]
Tittel: Kvalvika utgravning - helikoptertransport

Hei Ole-Jakob,

Vi begynner snart å bli klare for å sette i gang med årets utgravning i Kvalvika.

Hvis værforholdene tillater det, vil helikoptertransport gå fra Ramberg til Kvalvika onsdag 30.8 mellom kl 10-12. To arkeologer vil være på plass dagen før, for å merke av landingssted og ta imot helikopteret.

Transport ut fra Kvalvika er planlagt fredag 9.9 ca kl 12.

Det er hyggelig om du kommer innom i løpet av feltarbeidet!

Vennlig hilsen Anja

Fra: Anja Roth Niemi[anja.r.niemi@uit.no]
Sendt: 14.09.2023 14:56:49
Til: Kvalshaug, Ole-Jakob[ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no]
Tittel: Kvalvika-utgravningen

Hei!

Vi avsluttet utgravningen i Kvalvika på torsdag forrige uke. De siste dagene ble litt vel spennende, med mye dårlig vær. Utgravningen ble noe avkortet, og en dag var det storm og lyn så det ikke var mulig å jobbe. Pga kraftig vind måtte utstyret hentes av helikopteret allerede torsdag, og ikke fredag som planlagt.

Det ble litt hektisk mot slutten, og vi fikk dessverre ikke varslet om transporten ut i forveien, beklager dette!

Til tross for utfordrende forhold, tror jeg vi fikk gode resultater. Det ble dokumentert mer av huset, med ildsted, og samlet inn mye bein og prøver som skal analyseres utover vinteren. Det viste seg at huset ligger på skrått fra kanten på skråningen, og innover under sandmassene mot nordvest. Vi hadde derfor ikke mulighet til å grave ut hele huset, slik som ønsket. Jeg tror at de bevarte restene ligger nokså trygt inntil videre, da de er dekket av et par meter sand og det er god avstand til erosjons-skråningen ned mot bekken.

Jeg var ikke der de siste dagene, og fikk derfor ikke kontrollert selv, men tror utgravningsområdet skal være ganske greit lagt igjen. Håper at det vil være lite synlige spor etter oss om kort tid, når vind og regn får jevnet ut graveområdet.

Mener også at det skal være ryddet ordentlig etter leiroppholdet, men hvis det er uønskete spor etter oss må du bare si fra!

Jeg legger ved noen bilder. Når vi har fått sett litt nærmere på materialet, kan vi også sende deg en liten oppsummering av funnene.

Takk for godt samarbeid, igjen!

Vennlig hilsen

Anja Roth Niemi
Forsker – prosjektleder arkeologiske forvaltningsundersøkelser
Norges arktiske universitetsmuseum – UiT Norges arktiske universitet
Tel 77645026 / 92058335
[Anja.r.niemi@uit.no](mailto:anja.r.niemi@uit.no)

Fra: Navid Navid[navid@drma.no]
Sendt: 30.06.2023 15:41:21
Til: Kvalshaug, Ole-Jakob;Jørn Aarsland[ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no;Jorn.Aarsland@flakstad.kommune.no]
Kopi: Petter Grimm[grimm@drma.no];
Tittel: Leveranse: Mulighetsstudie Innfallsport Fredvang

Hei Ole-Jakob og Jørn,

Vedlagt følger mulighetsstudien som PDF, som er vår sluttleveranse for oppdraget vi har gjennomført.

Vi har forsøkt å presentere informasjonen på en konsis og visuell måte, i tråd med deres forventninger.

I tillegg vil vi gjerne takke for den gode prosessen vi har hatt, og for muligheten til å delta i dette prosjektet. Teamet har virkelig satt pris på samarbeidet.

Videre ønsker vi å invitere dere til et oppfølgende teams-møte, der vi kan gå gjennom leveransen, eventuelle avklaringer og planlegge videre arbeid.

Vi ser frem til å høre deres tilbakemeldinger og håper å kunne avtale et digitalt møte enten i neste uke eller rett over sommeren.

Ta gjerne kontakt hvis det er noe annet vi kan bistå med.

Vi har en ganske detaljert 3D modell som kan brukes til alt fra å ta ut ulike bilder og scenarioer, til å planlegge re-vegetasjon og med litt bearbeiding detaljprosjektere ulike konkrete løsninger.

Ha en riktig god helg!

Med vennlig hilsen,
Team DRMA

Med vennlig hilsen

Navid Navid
Arkitekt MNAL

DRMA Arkitekter
Torgeir Vraas Plass 6
3044 Drammen

+47 95807817
navid@drma.no
drma.no

ST 31/23 Delegerede saker

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyre	32/23	27.09.2023

Søknad om tillatelse til innsamling av jordprøver til forskningsprosjekt - Basecamp Research - Lofotodden nasjonalpark

Forslag til vedtak

Marine prøver:

Basecamp Research gis ikke tillatelse til å ta marine prøver eller til å ta vevsprøver fra flercellede organismer i Lofotodden nasjonalpark. Avslag begrunnes i at kunnskapsgrunnlaget på de marine miljøene er for dårlig, og at føre-var-prinsippet dermed gjør seg gjeldene. De samme marine miljøene finnes utenfor nasjonalparken, og det foreligger ikke noe spesiell begrunnelse for at omsøkte prøvetaking må tas innenfor nasjonalparkens grenser.

Avslag gis med hjemmel i forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48.

Jordprøver:

Lofotodden nasjonalparkstyre gir Basecamp Research fornyet tillatelse til å ta ut jordprøver i Lofotodden nasjonalpark.

Tillatelse gis med følgende vilkår:

- Det gis tillatelse til å hente ut inntil 50 jordprøver på maks 250 ml. Prøvetaking skal skje av toppjord, og det skal ikke graves dypere enn 10 cm.
- Tillatelsen gis for perioden 1. mai – 1. oktober 2024
- Ved graving i overflaten må tiltakshaver være oppmerksom på å unngå å skade kulturminner.
- Resultatene fra undersøkelsene skal gjøre offentlig tilgjengelig og sendes til Lofotodden nasjonalparkstyre, ved nasjonalparkforvalter innen 31.12.2024.

- Ved publisering skal det opplyses om at prøvetakingen har skjedd med dispensasjon fra Lofotodden nasjonalpark.
- Søker må selv skaffe seg nødvendige tillatelser fra grunneiere.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Tillatelse gis med hjemmel i forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark og naturmangfoldloven § 48.

Bakgrunn

Søker, Leif P. Christoffersen ved Basecamp Research, søker om fornying av tillatelse til innsamling av jordprøver i Lofotodden nasjonalpark. Tillatelse ble gitt av Lofotodden nasjonalparkstyre i styresak 53/22, i møte 30.11.2022. Begrunnelse for ønsket fornying er at søker ble forsinket på grunn av søknadsprosess hos kommunen, og fikk derfor ikke startet arbeidet i perioden nasjonalparkstyret gav tillatelse til. Tillatelsen var gitt i for perioden 1. mai – 30. juni 2023. Søker ønsker fornyet tillatelse for perioden fra starten av mai til slutten av september.

Søker har i ettertid også bedt om at det gis tillatelse til å øke antall prøver til 50 prøver, og til at tillatelsen også gis for marine miljø, og at de også får tillatelse til å ta prøver av svamper og lignende.

Hva er bioprospektering?

«Bioprospektering er det å utnytte gener og biokjemikalier fra naturen til beste for mennesker. Dette gjøres ved utforskning av biodiversiteten for å finne kommersielt verdifulle genetiske og biokjemiske ressurser, det vil si leting etter bioaktive molekyler i levende organismer på land eller i havet.» (snl.no.)»

Grunnlaget for avgjørelsen

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med vernet av Lofotodden nasjonalpark står i verneforskriftens § 1 *Formål:*

«Formålet med Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- a) et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi*
- b) representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- c) genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde*
- d) viktige naturtyper som ur og rasmark, kalkrike kystfjell og sanddyner*
- e) artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei*
- f) leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp*
- g) verdifulle kulturminner*
- h) et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»

Landskapet er vernet mot inngrep av enhver art jf. Verneforskriften § 3, 2. ledd. I verneforskriften er det ikke hjemmel til å gi tillatelse til bioprospektering. Søknaden må derfor behandles etter de generelle dispensasjonsreglene for vernede områder jf. Naturmangfoldloven (nml.) § 48. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av nml. § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Bioprospektering og regulering

Forvaltningen av genetiske ressurser reguleres blant annet av bioteknologiloven, konvensjonen om biologisk mangfold og Nagoyaprotokollen. Naturmangfoldloven § 58 sier at det kan innføres en forskrift der man krever tillatelse fra departementet dersom man skal ta ut biologisk materiale fra naturen med formål om å utnytte det genetiske materiale. En slik forskrift er pr dags dato ikke vedtatt, og man trenger derfor ikke en slik tillatelse.

Lignende søknad har vært behandlet av nasjonalparkstyret for Folgefonna og Seiland. På spørsmål om hvordan verneområdestyret skal behandle søknader om bioprospektering, svarer Miljødirektoratet at nasjonalparkstyret bare skal ta stilling til om søknaden krever tillatelse fra verneforskriften, og om det i tilfelle skal gis tillatelse basert på virkningen for verneverdiene og verneformålet. Søknaden skal med andre ord behandles etter det vanlige regelverket i nasjonalparken. (Kilde: Mail fra Miljødirektoratet til Folgefonna nasjonalparkstyre 23.06.21).

Jordprøver

I styresak 53/22 ble tillatelsen gitt med hjemmel i forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark § 11 jf. Naturmangfoldlovens § 48. Det ble vurdert av prøvetaking ikke strider mot verneformålet eller at det vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Det skal fjernes totalt 7,5 liter med jord, vegetasjon og vann fra et stort område. Det skal bare graves i jordoverflaten, og prøvetaking skal skje til fots.

Marin bioprospektering og prøver av svamper og lignende

Svamper er primitive flercellede organismer som i systematikken hører inn under virvelløse dyr. I verneforskriftens § 5 står det at alt dyreliv generelt er vernet mot skade og unødig forstyrrelser, men at jakt, fangst og fiske kan utøves i samsvar med gjeldende lovverk.

Forholdet til annet lovverk

Marin bioprospektering er en type fangst, og faller etter forvalters vurdering inn under havressursloven kapittel 2. Marin bioprospektering. I Havressursloven § 9 står det at «Kongen kan fastsette at uttak og undersøking i sjø i samband med marin bioprospektering krev løyve frå departementet». Det er ikke fastsatt en forskrift på dette området, og det kreves derfor ikke en slik tillatelse på nåværende tidspunkt.

Utenlandske forskere kan måtte forholde seg til annet relevant regelverk, slik som f.eks. forskrift om utenlandsk vitenskapelig havforskning. Nærmere informasjon om

regelverket og søknadskjema finnes på Fiskeridirektoratets nettsider¹. Forskere er selv ansvarlig for å sette seg inn i relevant regelverk, og ut fra en vurdering av hvilke oppgaver som skal gjennomføres, ta stilling til hvilke tillatelser de skal søke om. Nasjonalparkforvalter kan opplyse om dette når vedtak i saken sendes ut.

Vurdering

Nasjonalparkstyret har på tidligere tidspunkt gitt tillatelse til bioprospektering på land. Søker fikk ikke gjennomført arbeidet i 2023, og ønsker derfor en fornying av denne delen. Forutsetningene i denne delen av søknaden er de samme som sist.

Når det gjelder marin bioprospektering og prøver fra virvelløse dyr, er forvalters vurdering at man nødvendigvis ikke skal gi tillatelse til dette. Kunnskapsgrunnlaget på de marine miljøene i nasjonalparken er generelt dårlig (nml. § 8 kunnskapsgrunnlaget). Når kunnskapsgrunnlaget er dårlig, vet man også lite om hvordan omsøkte tiltak vil påvirke verneverdiene (nml. § 9 føre-var-prinsippet).

De marine områdene i Lofotodden nasjonalpark omfatter til sammen 13 km², og det er nærliggende marine områder som ikke ligger i nasjonalparken. I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Veileder M106 – 2014) står det under punkt 7.6 *Dispensasjon til vitenskapelige undersøkelser* at «*Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør imidlertid kanaliseres utenfor verneområdet*». Tiltakshaver vil kunne ta prøver fra nærliggende områder og fra samme type miljø, uten at det nødvendigvis må berøre nasjonalparken.

Dersom søker skal ta marine prøver utenfor nasjonalparkens grenser, bør det opplyses om prøvetaking kan krever en tillatelse fra Fiskeridirektoratet.

Konklusjon

Forvalter innstiller på at tillatelse for bioprospektering på land fornyes, men at det ikke gis tillatelse til marin bioprospektering. Forslag til delvis avslag begrunnes i at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig, og at det ikke foreligger noen spesiell grunn for at prøvene må tas innenfor nasjonalparken. Når kunnskapsgrunnlaget er dårlig, kan man med sikkerhet ikke si om verneverdiene blir berørt eller ikke, og dermed oppfylles ikke vilkåret i nml. § 48.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

¹ <https://www.fiskeridir.no/English/Coastal-management/Marine-scientific-research>

ST 33/23 Eventuelt